

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisien äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 12

TIISTAINA, MAALIS. 21 P. — TUESDAY, MARCH 21, 1916

1916 — Kuudes vuosik.

ALEKSANDRA KOLLONTAY

Sain juuri postikortin rakkaalta toverilta Aleksandra Kollontayta Amerikasta, jonne hän muutama kuukausia sitten Norjasta lähti. Siinä kertoo hän 72 päivässä pitäneensä 65 kokousta — ja kuitenkin henki terveys reipasta mielia-alaa. Tämä johti mieleeni selostaa Toverittaren lukijoille hänen elämäntyötään sosialismin palveluksessa.

Aleksandra Kollontay on meidän heimolaisemme ei vain aatteoverina vaan veren puolesta. Hänen äitinsä on suomalaissyntyinen nainen, kotoisin Jyväskylästä. Tämä joutui naimisiin erään venäläisen kenraalin kanssa ja tästä avioliitosta syntyi tytär, josta sittemmin oli tuleva eräs sosialistisen nais-internationation henkisesti ja ruumiillisesti kauneimpia edustajia.

Kasvaneena pietarilaisessa hienostopiirissä, oppi A. tuntemaan "rahvasta" vain kesäaunollaan, joka sijaitti Muolassa. Täällä hän kiintyi talonpoikiin, nuori mielensä otti herkästi vastaan vaikutteita, jotka sittemmin läpi elämän ovat säilyneet.

Aivan nuorena, kouluopintojensa päätyttyä Aleksandra joutui naimisiin puolalaisen sotilasinsinöörin kanssa. Tästä avioliitosta on hänellä poika, jolle hän sitten, jouduttuaan yksin maailmalle, aina on aatteensa ohella sydämensä lämpimimmän kaipauksen omistanut.

Avioliittonsa tuli lyhytaikaiseksi, sillä erillainen maailmankatsomus vei Aleksandran, ihme kyllä, isänsä suostumuksella opiskелеmaan Zürichin yliopistossa, jossa hän m.m. taloustieteillä ja Herkner ohjasi hänen kansantaloudellisia opintojaan.

Täällä Aleksandra lähes parikymmentä vuotta sitten julkaisi ensimmäisen kansantaloudellisen kirjotelmansa: "Suomen torpparioloista". Siitä saamansa palkkion 300 mk., hän lähetti tohtori Ursinille annettavaksi pohjarahastoksi kerran perustettavalle Suomen työväen ammattijärjestölle.

Eikö tämä kuulu kuin sadulta. Pieni, sinisilmäinen, säteilevä lapsi Muolaan nurmikoilla, lapsi, jossa suomalaisen (skandinavia-laisella sekotettuun *) vereen oli yhtynyt venäläinen herkkyys ja sydämellisyys, kasvaa rikkaassa ympäristössä täysi-ikäiseksi, tulee äidiksi ja samalla herää itse-tietoisuuteen omasta erikoisuun-

destaan, alkaa aavistaa poikkeuksellisen elämäntehtävänsä.

Aleksandra heräämistä yllytti lukemattomain tehdastyöläislaumojen näkeminen eräässä suuressa Venäjän kaupungissa Tullassa muistaakseni, jonne miehen sä mukana joutui. Täällä alkoi myös hänen ensimmäinen kansanvaalistuksen harrastuksensa.

ALEKSANDRA KOLLONTAY

Sittemmin palattuun Zürichistä, hän oleskeli Pietarissa, vierailien myös Helsingissä ja Turussa. Sen aikuisen tutkimustyönsä tuloksena ilmestyi ensimmäinen ja tähän asti ainoa painettu tutkimus Suomen työväenliikkeen alkuvaiheista. Teos on laaja vaan ollen venäjänkielinen, ei siitä paljon Suomessa tunnetta.

Kului sitte vuosia. Aleksandra tuli v. 1905 tapahtumain jälkeen pakko yhtyä muihin kansallisuutensa "muuttolintuihin".

Tutustuin häneen Stuttgartin kongressissa, jossa nuorekas, lämmin persoonallisuutensa veti niin monen kansainvälisen liikkeen edustajan ja sanomalehtien kirjeenvaihtajan huomion puoleensa. Sen jälkeen on hänen kulkunsa ollut suurten joukkojen sydänten vallotusta monessa eri maassa.

Mainitkaamme vain että hän on asunut pitkät ajat ainakin kymmenen maan pääkaupungeissa, toimien sosialistien puhujana ja kirjailijana, käyttäen vapaasti puhujalavalta kuutta europalaista kieltä, on väsymättömän aikakauslehtien avustaja ja sen lisäksi julaisut paitisi pieniä lehtisiä, kaksi suurempaa teosta, nim. "Työläis-euroopassa" ja "Äiteys ja yhteiskunta", niin voidaan saada aavistus hänen sielunsa heh-

kusta ja väsymättömästä uuras-tuksestaan.

Häntä ovat liikkueensa sanomalehdet interjuuvanneet, joten niinhyvin kuvansa kuin suuri puhujataitonsa ovat tunnettuja. Mutta sanomalehtien haastattelut ovat usein pintapuolisia ja hetken mielialan luomia. Vaan ken on joutunut pitkäaikaisempaan yhteistyöhön Aleksandra Kollontayn kanssa, tietää kaiken edellisen lisäksi, että hän on selvänäköinen sosialisti, asiaamme syventynyt ja eläytynyt. Hän on ehyt sielun ja terve suhtautumisen sos. dem. naisliikkeeseen. Hän on sen lämmin edistäjä, täyden tasa-arvoisuuden, valtiollisen ja ammatillisen työläisnaisliikkeen parhaimpia esitaistelijoita. Minkätähden? Siksi että hän itse on äiti — on nainen, on kärsinyt ja vapautensa kalliisti ostanut. Kansainvälisessä nais-internationaaleissa tämä tunnetaan ja vakuutuksia siitä, kuulin m.m. englantilaisten kutojattarien suusta, jotka lausuiivat: "jaa, Aleksandra, hän on täysin meikä-läinen — häntä emme pidä 'yläluokan naisena'". Tämä lausuttiin niitä vastaan, jotka vedoten hänen syntyperäänsä, kysyivät, miksi työläisnaiset häneen luottavat ja totta kylläkin, toverimme A. on ihmeteltävällä tavalla pääsyt kaikista lapsuus-kasvatuksensa luomista ennakkoluuloista ja sulautunut alaluokan kauneimpiin ihanteisiin sydämen koko voimalla.

Hän jos kukaan on tällä hetkellä ihmiskunnan veljeyden kannalla, eläen paljon edellä aikaansa. Mutta rohkeutensa palkaksi ovatkin Euroopan kolmen maan rajat hänelle suljetut: viimeksi sai hän lähtökäskyn Ruotsin hallitukselta.

Kirjoitukseni sävy voinee tulla (Jatkoo toisella sivulla.)

ÄIDIN MIETTEITÄ

Jopa vihdoin valkeni se päivä, jota kymmenen pitkää vuotta olen odottanut ja toivonut. Jo viimeinkin tuli täytetyksi elämäni hartain ja ihanin toivo, tulla äidiksi tyttölapselle. Nyt lepään vuoteessa, oma odotettu, toivottu pikku tyttö rinnallani. Koko olemukseni täyttää sanomatoim onnen tunne, kun saan painaa sydäntäni vasten sen pienen hennon olennon, josta monta, niin

monta vuotta olen haaveillut ja unelmoanut.

Niin suuri kun iloni onkin pikku armaani syntymisestä, niin kuitenkin ikaänkuin mustana varjona hiipi mieleeni kysymys: äiti parka, onkohan sulla edes oikeutta iloita rakastettusi syntymästä? Ehkä lapsesi tulevaisuus tulee olemaan armotonta taistelua olemassaolostaan, ainasta kärsimystä, huolia ja pettymystä. Niin, etkö sinä äitinä tee väärin, että olet onnellinen? Pysähdy, mieli hetkinen omaa elämäsi. Eikö se ole ollut täynnä kärsimyksiä mitä suurimmassa mitassa. Sinulla ei ole ollut lapsuutta, ei nuoruutta. Siitä saakka, kun muistamaan kykenet, olet saanut käydä armotonta taistelua leivästä, jonka olit pakotettu itse hankkimaan jo seitsemän vuoden vanhana. Etkö muista kuinka usein kuumat kyynelvet kastelivat poskiäsi, kun olit pakotettu tekemään liian raskasta, ylivoimaista työtä? Kuinka usein silloin tuskasta värisevästä sydämestäsi kohosi huokaus: 'voi, jospa en olisi koskaan synnyttynytään', niin jos tyttösi tulisi tekemään samoin

Oh, ei, ei..... miksi hiivitte mieleeni te mustat varjot? ... Miksi ette anna minun rauhassa unelmoida onnestani, jonka pikku valvottini syntymä minulle tuotti? ... Häipykää pois, te synkät muistot..... minä tahdon, talidon, että minulla ihmisenä on oikeus iloita toivotun lapseni syntymästä. Oh, mitä elämisen arvoista tässä maailmassa ihmisellä silloin olisi, jos äiti ei saisi täysin siemauksin nauttia siitä onnesta, joka johtuu siitä hellästä suojelevasta rakkaudesta, mitä äiti tuntee sitä heikkoa ihmisakua kohtaan, jonka on oman henkensä uhalla maailmaan synnyttännyt.

Minä tahdon, että sinä tyttöni kasvatat rohkeaksi, innokkaaksi luokkataistelijaksi, että sinä suureksi tulnaisi käyt te itarmolla siihen taisteluun, joka kerran tulee muuttamaan yhteiskuntajärjestelmän sellaiseksi, että joka ainoalla lapsella on samanlainen mahdollisuus edistymiseen ja elämän onneen...

Silloin, kun sinä vapaana ennakkoluuloista käyt rohkeasti luokkataisteluun oman luokkasi lasten kanssa, silloin sinulla on myöskin päämäärä, jonka puolesta kannattaa elää ja taistella. Ja silloin sinun elämäsi sykkimäkin heikkinä innostaa se tieto, että sinä taistelet oikeuden puolesta.

Siis kasva vapaaksi ja rohkeaksi isäsi ja äitisi sinua vaaliessa.
JENNY TRAST,
Palisade, Minnesota.

*) Äidin varsinaisen kielen nimi oli ruotsi.